

Kumla kommun

Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Malmens skola

**Verksamhetsformer som omfattas av planen:
Grundskola 1-6, Förskoleklass och Fritidshem**

2019-2020

Innehåll

Inledning	3
Vad är diskriminering?	4
Elevers rätt till stöd	4
Utvärdering	5
Information	5
Uppsikt/upptäckt/förebyggande	6
Kön	7
Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning	7
Funktionshinder	8
Sexuell läggning	8
Kränkande behandling	9
Rutiner för utredning	10
När en kränkning eller trakasserier sker	10
Utredning och handlingsfas	11
Samtal med den utsatta eleven	11
Steg 2:	11
Uppföljning - Vad har hänt?	11
Steg 3-7:	11
Vårdnadshavare	12
Om vuxna kränker	12
Åtgärder	12
Uppföljning och utvärdering	12
Dokumentation	13

Inledning

Den 1 januari 2009 trädde diskrimineringslagen (2008:567) i kraft.

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Den nya skollagen (2010:800) tillämpas på utbildning som påbörjas fr.o.m. 1 juli 2011. Kapitel 6 – åtgärder mot kränkande behandling - har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag. Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567). Huvudmannen för verksamheten är ansvarig för att lagen följs.

Från och med den 1 januari 2017 gäller nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. De nya reglerna gäller för förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen och finns i diskrimineringslagen. Skollagens regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling har inte ändrats.

Reglerna om aktiva åtgärder mot diskriminering finns i 3 kapitlet diskrimineringslagen. För förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen är en av nyheterna i diskrimineringslagen att skyldigheten att arbeta med aktiva åtgärder har utvidgats till att omfatta alla diskrimineringsgrunder. Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Nytt är också en skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det har också införts en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Vi på Malmen har valt att slå samman, krav på aktiva åtgärder i diskrimineringslagen och plan för att förebygga och förhindra kränkande behandlingar i en likabehandlingsplan.

Planen ska innehålla aktiva åtgärder för att främja likabehandling och motverka diskriminering. Det är viktigt att skolan ställer sig frågor kring likabehandling kopplat till diskrimineringsgrunderna och att man beslutar om åtgärder för var och en av dem: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder och sexuell läggning.

Planen ska förutom aktiva åtgärder också innehålla information om hur skolan ska agera när elever kränks av andra elever eller av skolpersonal samt en utvärdering av förra årets aktiviteter.

I både Skollagen (2010:800), för samt Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) betonas betydelsen av att alla barn ska kunna känna sig trygga i förskola och skola.

”Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling”. Skollagen 1 kap § 5.

”Ingen skall i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller annan kränkande behandling. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.” (Lgr 11, sid 7).

I skolans styrdokument används inte längre begreppet mobbning. Där används istället kränkande behandling och trakasserier. Kränkande behandling innebär att en elevs värdighet kränks. Om kränkningar har samband med någon av de lagskyddade diskrimineringsgrunderna kallas de trakasserier. Mobbning är kränkningar eller trakasserier som upprepas vid flera tillfällen med ett uppsåt att göra någon illa. Ett skäl till att begreppet mobbning inte längre används är att skollagen kräver att även enstaka kränkningar motverkas.

Förklaringar i texten:

HBTQ	homo/bi/trans/queerpersoner
SET	social emotionell träning
ART	aggression replacement training
Elevhälsoteam	specialpedagog/kurator/skolsköterska/psykolog
Trygghetsteam	några av skolans personal som arbetar med ärenden utifrån trivselenkäten

Vad är diskriminering?

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen innebär att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Elevers rätt till stöd

Eleven har rätt att få stöd och hjälp om han/hon känner sig kränkt. Elevens upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar i verksamheten så har han eller hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd. Det är alltid den utsatte som avgör om ett beteende är oönskat eller kränkande. Om en elev upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling så krävs inga bevis för att påbörja en utredning. All skolpersonal har alltid ett vuxenansvar att skydda barn och elever från att fara illa. Vårdnadshavare har ett ansvar att informera skolan om det som kommer till deras kännedom.

Då skyldighet att utreda inträder vid första tillfället och oberoende av avsikt eller inte så är det personalens ansvar att skyndsamt göra en anmälan till rektor som i sin tur för uppgiften vidare till huvudman. Det är också viktigt att berörda vårdnadshavare informeras så fort som möjligt. Rutinerna enligt likabehandlingsplanen följs sedan.

Utvärdering

Utifrån vårens kartläggning med trivselenkäter i skolan kan vi konstatera att de allra flesta eleverna känner sig trygga och trivs på skolan. Trygghetsteamet arbetar med de svåraste ärendena som kommit upp på enkäterna och följer våra rutiner för utredning (se sid 11). Flera elever upplever att fotbollsplanen, trapphuset, omklädningsrummen och området runt gymnastiksalen är platser där man känner sig otrygg. Rast värdarna koncentrerar sig på att vara extra uppmärksamma på detta för att skapa en större trygghet för eleverna. Vi har rast värdar från 7.30 ute på morgonen innan skolstart. Under lunchrasterna har fritidspedagogerna en rastaktivitet med syfte att eleverna ska få en rolig och trygg rast. Fler elever har uttryckt att de inte blir hörda av rast värdarna och detta tas återkommande upp på arbetslagsmötena. Innan skolan börjar samlas många elever i hörnet av lila huset där det ibland kan uppstå bråk. Rast värdar ute på morgonen håller extra koll på otrygga platser.

Information

Mål

- Personal, elever och vårdnadshavare ska informeras om diskrimineringslagen.
- Personal, elever och vårdnadshavare ska informeras om skolans likabehandlingsplan.

Aktiva åtgärder

- Diskrimineringslagen presenteras för all personal, elever och vårdnadshavare.

- Likabehandlingsplanen presenteras för all personal, elever och vårdnadshavare vid höstterminens start eller när eleven/personal börjar på skolan under pågående läsår.
- Information om likabehandlingsplanen finns på skolans webbplats samt på varje våning.

Tidpunkt: Höstterminens start.
Föräldramöte under höstterminen/första föräldramötet.
APT under höstterminen.

Ansvar: Rektor/biträdande rektor och all personal på skolan.

Uppsikt/upptäckt/förebyggande

Mål

- Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska upptäckas tidigt.
- Bra socialt klimat mellan elever.
- Bra socialt klimat mellan elever och personal.

Aktiva åtgärder

- På alla raster finns vuxna på skolgården. Rast värdar har reflexväst så att de syns väl.
- Vi arbetar med att lära barnen att hantera konflikter både i uppkomna situationer och genom övningsexempel.
- Arbetslaget är uppmärksamt på kamratrelationer, känslouttryck, frånvaro, arbetsglädje m.m.
- Vår ambition är att vuxna finns med i barnens "riskmiljöer", t.ex. omklädningsrum, kapprum samt speciellt utsatta områden på skolgården.
- Alla vuxna har ansvar och skyldighet att ingripa när de får kännedom om misstänkt diskriminering, trakassering eller kränkning.
- Äldre barn tar hand om de yngre vid gemensamma aktiviteter genom fadderverksamhet.
- Malmen anda. Storsamling, olika traditioner (jultema, påsktema, halloweentema, friluftsdagar och Malmendagen).
- Trivselenkät görs med alla elever en gång per termin.
- All personal ska verka som goda föredömen.
- Ökat antal vuxna på rasterna.
- Separata raster för F-3 och 4-6 med syfte att skapa trygghet
- Rastaktiviteter under alla lunchraster
- Lekdagar som ÅK 6 ansvarar för, detta görs en gång per termin.
- Varje lärare ansvarar för att arbeta med diskrimineringsgrunderna.
- Alla lärare utför trygghetsvandring på skolan.
- Elevrådet utför trygghetsvandring på skolan under höst/vårterminen.

Tidpunkt: Varje dag och på de lektioner där det finns behov

Ansvar: Rektor/biträdande rektor och all personal på skolan.

Kön

Mål

- Alla barn liksom vuxna ska behandlas som individer på lika villkor oberoende av kön.
- Ingen ska känna sig kränkt eller diskriminerad eller vara utsatt för trakasserier p.g.a. kön.
- Skolan ska verka för jämställdhet. Den ska förmedla och gestalta lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet.

Aktiva åtgärder

- Arbete utifrån olika värdegrundsmaterial.
- Tjej/killaktiviteter t ex samtal, idrott.
- Arbeta för att få bort nedsättande sexualiserat språkbruk.
- Diskussion och uppföljning under resultatkonferenser.
- Förhållningssätt av personal som stärker jämställdheten på skolan.

Tidpunkt: Kontinuerligt, varje dag.

Ansvar: Rektor/biträdande rektor och all personal på skolan.

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Mål

- På vår skola ska ingen känna sig utsatt för diskriminering eller trakasserier på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.
- Alla ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Aktiva åtgärder

- Skolan skall i möjligaste mån försäkra sig om att viktig information kan förstås av alla föräldrar och engagerar tolkar och översättare vid behov.
- Information om möjligheten till tolkhjälp vid samtal och möten på skolan, skall ges till vårdnadshavare.
- Alla pedagoger arbetar med att uppmärksamma hur olika etniska grupper, kulturer och religioner beskrivs i undervisningsmaterial. Vid fördomsfulla påståenden bör läraren föra en öppen diskussion med eleverna.
- All personal diskuterar hur de kan hantera situationer där etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet har betydelse.

Tidpunkt: Kontinuerligt samt vid upptäckt..

Ansvar: Rektor/biträdande rektor och all personal på skolan.

Funktionshinder

Funktionshinder är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som är medfödda eller förvärvade. Det kan vara till exempel dyslexi, dyskalkyli, ADHD, diabetes, rörelsehinder, CP-skada, hörsel- eller synnedsättning.

Mål

- Alla ska visas förståelse för att man har olika förutsättningar och behov.
- Alla ska ges samma möjligheter oavsett funktionshinder eller inte.

Aktiva åtgärder

- All personal får information och utbildning om funktionsnedsättningar vid behov.
- Information om funktionsnedsättning till alla elever ges så snart naturliga tillfällen ges.
- Anpassningar i undervisningen och/eller den fysiska miljön görs vid behov.

Tidpunkt: Kontinuerligt.

Ansvar: Rektor/biträdande rektor och elevhälsoteam, all pedagogisk personal, vårdnadshavare, elever.

Sexuell läggning

Mål

- Ingen på Malmens skola ska känna sig diskriminerad på grund av sin sexuella läggning.

Aktiva åtgärder

- Diskutera olika familjekonstellationer utifrån skönlitteratur.
- I naturliga situationer ta barnens frågor och funderingar på allvar och i sammanhanget samtala om och ge information.
- Öka kunskapen om HBTQ bland personalen genom att använda RFSL materiel.

Tidpunkt: Kontinuerligt under läsåret

Ansvar: Rektor/biträdande rektor och elevhälsoteam, all pedagogisk personal, vårdnadshavare, elever.

Kränkande behandling

Mål

- Alla på skolan ska känna sig trygga.
- Alla på skolan ska ha redskap för att hantera konflikter.

Aktiva åtgärder

- Vi använder olika metoder och material för att skapa goda relationer och kamratskap.
- Hela skolan arbetar med aktiv konflikthantering utifrån ett lösningsfokuserat förhållningssätt.
- Vid upprepande konflikter/kränkningar eller kränkningar av allvarigare art – mobbing – agerar alla enligt skolans rutiner. Se rutiner för utredning nedan.

Tidpunkt: Kontinuerligt under läsåret

Ansvar: Rektor/biträdande rektor, trygghetsteamet, all övrig pedagogisk personal, elever, vårdnadshavare

Rutiner för utredning

Utredningen skall syfta till att få reda på kränkningens karaktär och skall sedan ligga till grund för vilka åtgärder som ska vidtas. Omfattningen av vårt agerande styrs av om kränkningen är enstaka eller återkommande. Den enskilde pedagogen diskuterar den uppkomna situationen med trygghetsgruppen och tillsammans beslutas om vidare åtgärder. Pedagogen kan alltid konsultera trygghetsgruppen om råd. Det är den utsatte eleven som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad eller kränkande. Om trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller annan kränkande behandling upptäcks och/eller anmäls ska trygghetsplanens rutiner och ansvarsfördelning tillämpas.

När en kränkning eller trakassering sker

Allt bråk är inte kränkning eller mobbning, men ska givetvis uppmärksammas och bearbetas. I vardagen finns konflikter som ett naturligt inslag. Vuxna ska använda dessa till att utveckla elevernas förmåga att hantera och lösa dessa på olika sätt. Det förebyggande arbetet mot kränkningar och arbetet med att hjälpa barnen att hantera och lösa konflikter är allas ansvar. Både personal och vårdnadshavare har en viktig uppgift att uppmuntra barnen till att sätta egna gränser och stärka sin självkänsla.

När det kommer till vår kännedom att en kränkning har eller kan ha inträffat ska det som hänt följas upp skyndsamt. En anmälan ska skyndsamt lämnas till rektor/biträdande rektor som anmäler till huvudman.

Hänsyn tas alltid till den utsattes upplevelse av kränkningen och uppföljningen ska alltid ske med hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Syftet är att få reda på kränkningens karaktär som sen ska ligga till grund för vilka åtgärder som vidtas.

Mindre konflikter leder oftast inte till någon kontakt med vårdnadshavare, eller att en utredning startas. Konflikten anses som löst om båda parterna är nöjda.

Skolans pedagoger kontaktar vårdnadshavarna:

- När våldsamheter eller grovt, kränkande språk förekommer.
- Vid upprepade konflikter.
- När elever är mer än för stunden upprörda eller ledsna.
- När anledning finns att vårdnadshavarna behöver följa upp hemma.

Det är alltid de inblandade elevernas vårdnadshavare som kontaktas. Ej övriga vårdnadshavare om inte särskilda skäl för detta finns.

Om eleverna hemma berättar om situationer som föräldrarna blir fundersamma över så kontaktar de direkt ansvarig pedagog för att få en förklaring. Kanske elever runt omkring inte alltid har förstått hela situationen och kan behöva hjälp med att förstå sammanhanget och då är föräldrarna till stor hjälp.

Tidpunkt: Samma dag
Ansvar: Ansvarig pedagog

Utrednings- och handlingsfas

Steg 1: Vuxen samtalar med utsatt elev och informerar mentor.

Steg 2: Vuxen samtalar med den som sägs utsätta och informerar mentor.

Steg 3: Om en ”vanlig” tjänsteanteckning skrivs (skrivs av den som sett situationen) lämnas den till administratör. *Mentor/vuxen ringer alltid hem. Situationen avgör vem som ska ringa. Detta görs upp mellan mentor och vuxen. Händer en incident på fritids, ringer fritids hem och informerar mentor.*

Steg 4: Om vuxen/mentor och elev anser att det är misstanke om kränkande behandling bockar man i rutan på ”vanliga” tjänsteanteckningen (misstanke om kränkande behandling). På baksidan av tjänsteanteckningen fylls de åtgärder i som behöver vidtas för att den misstänkt kränkande behandlingen ska upphöra. Detta gör ni som arbetslag/mentor. Ni lämnar tjänsteanteckningen i biträdande rektors postfack och gör en **kopia** som ni lämnar till administratören för inskanning. Biträdande rektor tar med kränkingsärendet till trygghetsteamet. Mentor och biträdande rektor bestämmer ett uppföljningsdatum (14 dagar) och arbetslaget/mentor jobbar aktivt med åtgärderna mot den misstänkta kränkande behandlingen. Biträdande rektor öppnar ett ärende. Vid uppföljningsdatumet beskriver mentor/vuxen för biträdande rektor om ärendet är löst. Mentor/vuxen kontaktar alltid vårdnadshavare i samband med kränkande behandling.

Steg 5: Biträdande rektor avslutar ärendet om det är löst vid uppföljningsdatumet.

Steg 6: Om ärendet ej är löst vid uppföljningsdatumet tas det upp i trygghetsteamet. Trygghetsteamet pratar med berörda elever och försöker komma fram till en lösning.

Steg 7: Om trygghetsteamet inte lyckas bokas en separat elevkonferens med samtliga vårdnadshavare.

Vanlig tjänsteanteckning = Ej kränkande behandling

Vårdnadshavare

Vårdnadshavare till den kränkte och den/de som kränkt skall alltid kontaktas. Det sker när skolan fått in berörda versioner. Skolan bör under det första dygnet ge vårdnadshavarna till den kränkte en kontaktperson på skolan. Vårdnadshavarna måste få förtroende för att skolan tar tag i situationen på ett professionellt sätt och där vårdnadshavarna har en naturlig roll.

Om vuxna kränker

Alla vuxna har ansvar och skyldighet att ingripa när de får kännedom om misstänkt diskriminering eller kränkning. Det gäller även när man ser att vuxna kränker elever eller andra vuxna. Anmälan görs till rektor och om personal misstänks för kränkning av en elev eller annan personal ska rektor också ansvara för utredning och dokumentation.

Åtgärder

Åtgärder ska spegla kränkningens karaktär och omfattning. Målet med åtgärderna är att en trygg situation ska skapas.

Elevhälsoteamet kan och ska kontaktas för att ge stöd både till enskilda pedagoger och till trygghetsteamet. Utredningen redovisas till elevhälsoteam/specialpedagog som tillsammans med rektor bedömer om anmälan till socialtjänst skall göras. Vid allvarliga kränkningar hjälper elevhälsoteamet till med att göra åtgärdsplan. Även berörda föräldrar får en redovisning av utredningen.

Åtgärderna utformas av elevhälsoteam i samråd med berörda pedagoger, trygghetsgruppen, den kränkte eleven, den/de som kränkt samt vårdnadshavare. Elevhälsoteamets olika kompetenser tas till vara för att avhjälpa både akuta situationer samt ge långsiktiga lösningar.

Om skolan inte själv har den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation ska andra myndigheter kopplas in.

Uppföljning och utvärdering

- Avstämning/uppföljning sker löpande och anpassas till kränkningens omfattning.
- När åtgärdsplan upprättas sker avstämning och uppföljning enligt överenskommelse mellan berörda parter. Detta skrivs in i åtgärdsprogrammet.
- När man har haft en uppföljning och åtgärderna avslutas är det viktigt att den utsatte känner sig så trygg att personen vet vart den ska vända sig om något händer igen.

Dokumentation

På vår skola dokumenterar vi utredning, åtgärder och uppföljning enligt nedan:

- Anmälan till rektor/biträdande rektor samt till huvudman.
- När arbetslaget/pedagog kontaktar vårdnadshavare med anledning av upprepad kränkning, dokumenteras det med tjänsteanteckning.
- När Trygghetsteam träffas för att identifiera och förebygga otrygga situationer, sker dokumentation via minnesanteckningar som förvaras hos biträdande rektor.
- När Trygghetsteam gör en utredning dokumenteras den skriftligt och återkopplas till berörda pedagoger, elever, vårdnadshavare och elevhälsoteam.
- Åtgärder dokumenteras skriftligt.
- Uppföljning med elever och vårdnadshavare dokumenteras och arkiveras tillsammans med tidigare dokumentation i ärendet.